

КОГО БЕРУТЬ У КОСМОНАВТИ

Тиждень 12 “На безмежних просторах Всесвіту”, урок 57

Обладнання і матеріали: підручник “Українська мова та читання” (автор Г. Остапенко) с. 84–85, роздруківки “[Перший український космонавт](#)”, “[Порівнюємо скафандри](#)”, два паперові стаканчики, нитки завдовжки 4–6 м, шило, аудіофайл “[Дивлюсь я на небо та й думку гадаю](#)”.

Слова на дошці: Сергій Корольов, авіаконструктор, Павло Попович, космонавт, Леонід Каденюк, космонавт, Юрій Кондратюк, дослідник космосу.

Словник

Скафандр — спеціальне спорядження, призначене для ізоляції людини від зовнішнього середовища (спеки, холоду, надмірного тиску, нестачі повітря, шкідливих випромінювань).

УВЕДЕННЯ В ТЕМУ

1. Гра-передбачення “Про що розповідає заголовок?”.

Діти читають назву вірша Сашка Дерманського “Кого беруть у космонавти” (завдання 6, с. 84 підручника). Розмірковують, про що там може йтися.

Запитання до дітей

- Чи всіх беруть у космонавти? Чому?
- Як ви гадаєте, кого беруть у космонавти?
- Які риси характеру мають бути у справжніх космонавтів?

Додаткова інформація

Усі необхідні якості космонавта мав **Павло Попович**, перший українець, який побував у космосі (див. роздруківку “[Перший український космонавт](#)”). Він, спільно з космонавтом Андрієм Ніколаєвим, здійснив перший у світі груповий політ двох пілотованих кораблів: Павло Попович керував космічним кораблем “Восток–4”, а Андріян Ніколаєв — “Восток–3”.

Учені бездоганно точно розрахували маршрути польоту: Попович побачив космічний корабель напарника в ілюмінаторі та зв’язався з ним по рації. Так відбулася перша в історії розмова між людьми у космосі.

2. Повторення написання імен та власних назв.

На дошці написані імені відомих українських дослідників космосу та космонавтів. Діти читають їх і пояснюють, чому деякі слова написані з великої літери.

3. Майстер-клас “На зв’язку”.

- У денцях обох стаканчиків (у центрі) зробіть отвори.
- Протягніть крізь них нитку й закріпіть вузликами.
- Прикладіть один стаканчик до вуха, а ваш друг

нехай прошепоче в інший своє повідомлення.

Увага! Нитка між стаканчиками має бути натягнутою: чим краще вона натягнута, тим краще чути звук.

У цій саморобній рації стаканчики є мікрофонами, й динаміками, а нитка слугує дротом — провідником звукових хвиль.

РОБОТА З ТЕКСТОМ

1. Читання складних слів — космонавт, хочеться, попоїсти, занудьгуєш.

2. Читаємо вірш Сашка Дерманського “Кого беруть у космонавти” (завдання 6, с. 84 підручника) самостійно — мовчки або пошепки.

3. Виконання вправ 8–9 (див. с. 85 підручника).

Запитання до дітей

- Кого ви взяли б із собою в комічний корабель?
- Як веселощі й гумор допомагають у житті?
- Чи вважаєте ви себе веселою людиною?

4. Музична пауза.

2 серпня 1962 року перший український космонавт Павло Попович на прохання Сергія Корольова, видатного українського вченого, основоположника практичної космонавтики, заспівав українську пісню “Дивлюсь я на небо та й думку гадаю” (музика Людмили Александрової, слова Михайла Петренка). Це була перша пісня, яка пролунала в космосі.

Послухайте пісню (аудіофайл “[Дивлюсь я на небо та й думку гадаю](#)”) і подумайте, чому саме її співав Павло Попович для Сергія Корольова.

5. Тренування космонавтів

Вправа на дихання. Наберіть повні груди повітря та затримайте дихання. Стежте за секундною стрілкою на годиннику. Скільки часу вам вдалося не дихати?

Зробіть глибокий видих і затримайте дихання. Скільки секунд ви змогли протриматися цього разу?

- Поміркуйте, в яких випадках уміння затримувати дихання може стати в пригоді на Землі.

6. Виконання вправи 10 (див. с. 85 підручника) — вправу варто виконувати в команді.

ДОДАТКОВІ ЗАВДАННЯ

1. Міні-дослідження “Якими бувають скафандри”.

Комфортно почуватися в космосі допомагає **скафандр**. Він не лише захищає тіло людини від перепаду температур, а й містить балони з киснем. Повітря через трубочки надходить з балона до шолома, тож космонавт може легко дихати.

Запропонуйте дітям порівняти скафандри водолаза й космонавта (див. роздруківку "[Порівнюємо скафандри](#)"), знайти схоже та відмінне. Чому виникли такі розбіжності?

ВАРІАНТИ ДОМАШНЬОГО ЗАВДАННЯ

1. Виконати завдання з робочого зошита "[Тренажер з правопису](#)" (частина 1, с. 41).
2. Вивчити напам'ять вірш "Кого беруть у космонавти" (див. завдання 6 на с. 84 підручника).
3. Написати лист космонавту.
4. Уявіть, що ви знайшли планету, на якій є повітря. Пофантазуйте й намалюйте, що ви могли б там побачити. Зобразіть чудернацькі рослини та дивовижних тварин. Придумайте для них назви.

Урок підготувала й провела **Ольга Коваленко**, школа "Соняшник", м. Київ